

Г.Ф. Кольб

«История человеческой культуры»

Ноосфера – своєрідна узагальнююча система розвитку культури людства. Вивчення історико–культурологічних аспектів глобальних проблем цивілізації становить пріоритетний інтерес для сучасного суспільства та визначення його майбутнього. При цьому варті уваги різні сфери соціальних знань і наукових дисциплін, різні теорії, концепції і навіть окремі джерела з розгляду цих питань.

ФРЦК пропонує для ознайомлення примірник зі своїх сховищ - працю Г.Ф.Кольба «История человеческой культуры».

Георг-Фрідріх Кольб

(нім. Georg Friedrich Kolb) — статистик, публіцист й демократичний політичний діяч. Обіймав посаду бургомістра м. Шпейєр (Німеччина), був у 1848 р. Членом німецького парламенту; через рік відмовляється від цих обов'язків і починає видавати газету «Neue Speierer Zeitung». До 1860 жив у Швейцарії, приймав участь у виданні «Frankfurter Zeitung».

З 1863 р. член баварської палати депутатів, де провадив федерально-демократичні ідеї. У 1872 р. Кольб припиняє політичну діяльність. Найвідоміші праці Кольба.: «Handbuch der vergleichenden Statistik» (8-ое изд. Лейпциг, 1879, Suppl., 1883, російський переклад Корсака), «Geschichte der Menschheit und der Kultur» (1842), «Kulturgeschichte der Menschheit» (Лейпциг, 1872—1873).

Остання зі згаданих («История человеческой культуры») мала декілька видань в російськомовних перекладах. Перше з них датується 1872 роком і було надруковано коштом та зусиллями тогочасних прогресивних діячів.

Кольб Г. Ф. История человеческой культуры: сочинение Ф. Кольба, автора «Сравнительной статистики» : в 2 т. / Георг Фридрих Кольб ; пер с нем. Н. Белозерской и Марка-Вовчка (Вилинская-Маркович М. А.). - СПб. : Изд. книгопродавца С. В. Звонарева, 1872.

Т. 1 : отд. 1-2. Общий обзор. Древность. Восточные народы. Европейские народы. - 1872. - 505 с.

Т. 2 : отд. 3- 4. Средние века. Новые времена. Реформация. – 628 с.

У записник допитливому читачеві:

Надія Олександрівна Белозерська

(Ген, псевдонім Б. Гнв.)

-російська перекладачка, педагог, історик, літератор,
журналіст.

У 1861 р. чоловік Белозерської, за матеріальної підтримки її дяді М. Катеніна, розпочинає видання першого українського літературно - критичного журналу «Основа», програмною вимогою якого була необхідність

національного відродження, утвердження національної своєрідності народу і його культури. Ця обставина зблизила Белозерських з М. І. Костомаровим, а згодом з відомими представниками української культури П. Кулишем, Т. Шевченком та М. Вовчком. За їх участі на початку 1860-х рр.у Білозерських відбувалися щонедільні літературні зібрання, гостями яких побували І. Тургенєв, М. Чернишевський. Надія Олександрівна плідно співпрацювала з Марком Вовчком у журналі «Отечественные записки» (1868—1870), «Иллюстрированном журнале»; разом вони у 1872 році опублікували свій переклад у двох томах «Истории человеческой культуры» Г.Ф. Кольба.

Марко Вовчок

(Марія Олександрівна Вілінська, Маркович, Лобач-Жученко) - українська письменниця, перекладач.

Росіянка за походженням Марко Вовчок дебютувала як українська авторка, вільно володіла також французькою, англійською, німецькою мовами. Наприкінці 50-х років XIX століття вона була єдиною в українській літературі жінкою-письменницею.

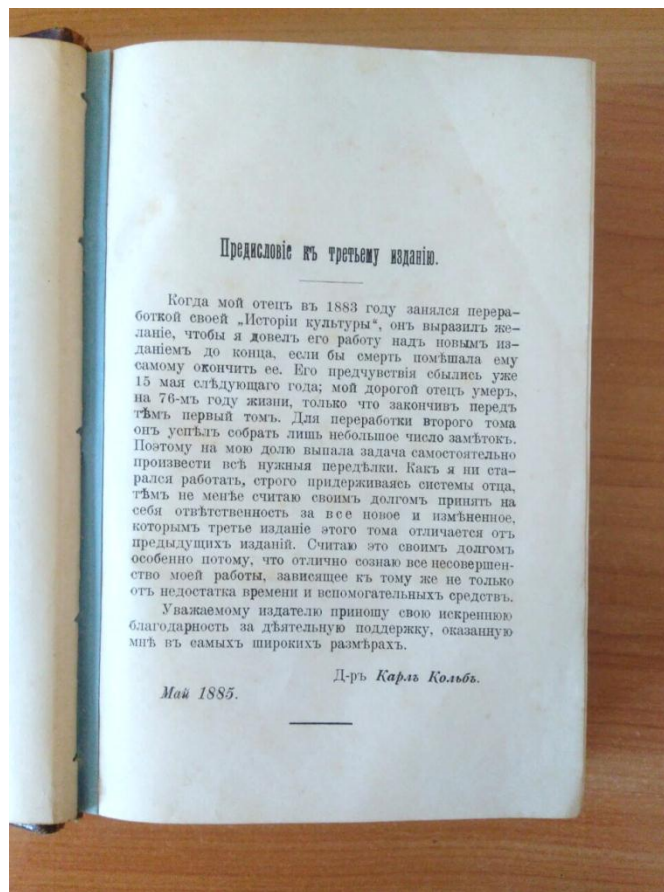
Виступала Марко Вовчок і як критик, редактор петербурзького журналу, підписавши 24 травня 1870-го року з видавцем С.В.Звонарьовим контракт про укладання та редагування нею ілюстрованого часописа «Переводы лучших иностранных писателей».

ЗВОНАРЬОВ СЕМЕН ВАСИЛЬОВИЧ:

— завідуючий конторою «Современника», пізніше книговидавець й власник петербурзького книжкового магазину.

У 1883р. Фрідріх Кольб береться за переробку «Истории человеческой культуры», домовляючись з сином, що той продовжить цю працю у разі смерті автора. У передмові він наголосив, що переробка видання стала нагальною необхідністю у період пробудження духу свободи, великих політичних й суспільних змін, спричинених могутнім переворотом Великої французької революції. При цьому автор зауважив, що не має на меті обтяжувати своїх читачів ані конкретними датами й іменами правителів, ані повтореннями окремих історичних оповідань і подій. Своє основне завдання видавець вбачає у наданні на розсуд читачеві загального нарису з історії людської культури, охопивши людство в його розвитку, життєдіяльності, в його обновленні й відродженні. Г.Ф. Кольб устиг завершити роботу над першим томом і зібрати достатньо матеріалу для другого. Однак видавати 3-є перероблене видання у 1885 р. вже довелося його сину Карлу.

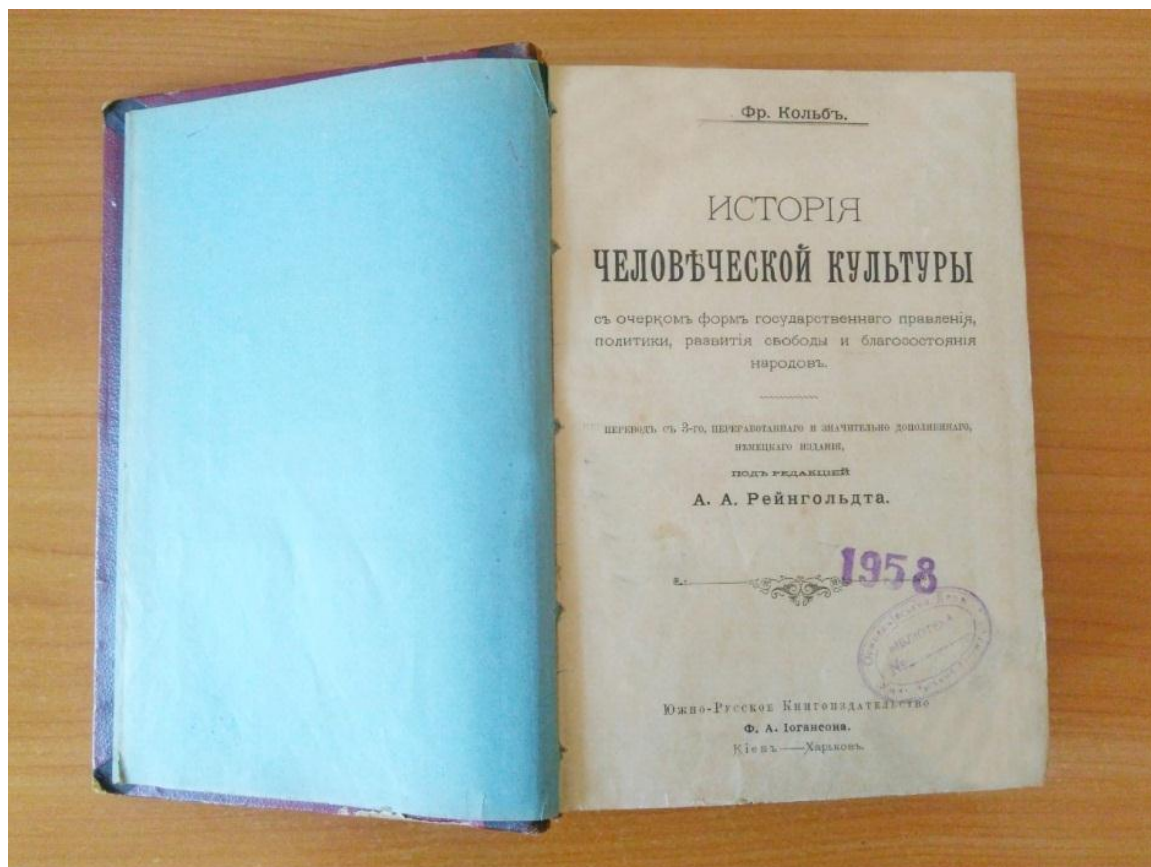
У ФРЦК б-ки зберігається примірник перекладу саме з третього видання, яке сьогодні становить цінність для української бібліографії та може слугувати наочним прикладом розвитку книжкової справи на теренах України.

Кольб, Г. Фр. История человеческой культуры с очерком форм государственного правления, политики, развития свободы и благосостояния народов : [в 2 ч. в одной кн.] / Георг Фридрих Кольб ; пер. с 3-го, перераб. и значит. доп., нем. изд., под ред. А. А. Рейнгольдта. – К. ; Харьков : Южно - Русское Книгоиздательство Ф.А. Иогансона (Тип. И. И. Чоколова), 1897.

[Ч. 1 : отд. 1-2 . Общий обзор. Древние времена (Восточные народы. Европейские народы)]. - 472 с.

[Ч. 2 : отд. 3- 4 . Средние века. Новое время]. - 588с.

Кольб Г.Ф. История человеческой культуры с очерком форм государственного правления, политики, развития свободы и благосостояния народов / Г.Ф.Кольб ; под ред. Рейнгольда А.А. – К.; Харьков: Южно-Русское Книгоиздательство Ф.А.Иогансона, 1899. - 576 с.

Южно-Русское Книгоиздательство
Ф. А. Иогансона.
Кіевъ — Харьковъ.

Довідка про редактора та видавця:

Рейнгольдт

(Олександр Олександрович von Reinholdt) - історик російської літератури, народився у лютеранській сім'ї, предки якої переселились до Росії з Англії. Закінчив курс на історико-філологічному факультеті. Написав брошуру «Zur Gymnasialfrage» й розмістив у німецьких періодичних виданнях декілька статей про російських письменників. Два роки (з 1883 по 1885) працював над роботою з історії російської літератури «Geschichte der russischen Litteratur von ihrem Anfang bis auf die neuste Zeit», яка увійшла до складу лейпцігської серії: «Geschichte der Weltlitteratur in Einzeldarstellungen». Книга стала першим повним оглядом літературного розвитку Росії кінця 80-х й багато років була головним джерелом, з якого у Німеччині черпали систематизовані відомості з російської літератури. Одночасно автор співпрацює з російськими періодичними виданнями («Новости», «Неделя», «Север», «Северный Вестник», «Космополис», "Русское Богатство" та ін.), для яких написав декілька оповідань, багато віршів й ряд статей про нові течії у німецькій та скандинавських літературах.

Федір (Франц Карл) Олександрович Йогансон –

петербуржець за містом народження, він у 1870 р. переїхав до Києва, де зайнявся книжковою торгівлею і відкрив власне видавництво «Южно – Русское Книгоиздательство Ф.А. Иогансон» та його філії у Харкові, Москві, Петербурзі.

Видавничу діяльність Йогансон розпочав з видання і продажу дешевих довідкових і популярних видань та окремих творів авторів художньої літератури. Серед імен російських і зарубіжних класиків посідали місце й твори українських авторів: Г.К. Квітки – Основ'яненка, Є.П. Гребінки, М.В. Гоголя.

Великим накладом (20 тис. примірників) виходили серії «Всеобщая библиотека (мировая классика)», «Вся Россия (отечественная классика)» та особлива серія мініатюрних книжок «Библиотека «Крошка».

Видавництво Йогансона першим в Україні у 1889 р. надрукувало «Кобзар» Т.Г. Шевченка.

На Першій Всеросійській виставці друкарської справи (Нижній Новгород, 1895) видання книготорговця були відзначені Дипломами.

КОМЕНТАР

*Кандидатка історичних наук, доцентка, викладачка
кафедри історії України та філософії
Баханової Світлани Степанівни*

Історія людської культури» Г.Ф.Кольба являє собою своєрідний посібник, що містить матеріали низки дисциплін, як от: етнографія, релігієзнавство, історія (Стародавнього світу, Середніх віків та Нового часу). Ця збірка нарисів може бути використана студентами під час самостійної роботи як додаткове джерело у контексті порівняння історичної інформації, підходів автора до її висвітлення та стилю викладення матеріалу з іншими текстами.

